

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2000 M. GRUODŽIO 29 D. ĮSAKYMO NR. 381 „DĖL PRIVALOMŲJŲ ALIEJINIŲ IR PLUOŠTINIŲ AUGALŲ SĖKLOS KOKYBĖS REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2018 m. lapkričio 6 d. Nr. 3D-787

Vilnius

P a k e i č i u Privalomųjų aliejinių ir pluoštinių augalų sėklos kokybės reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 381 „Dėl Privalomųjų aliejinių ir pluoštinių augalų sėklos kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo“:

1. Pakeičiu 1 punktą ir jį išdėstau taip:

„1. Privalomųjų aliejinių ir pluoštinių augalų sėklos kokybės reikalavimų aprašas (toliau – reikalavimų aprašas) parengtas įgyvendinant 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyvą 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 29 tomas, p. 258) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. spalio 19 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva (ES) 2017/1920 (OL 2017 L 271, p. 34), 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvą 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 36 tomas, p. 281) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) 1829/2003 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 32 tomas, p. 432), 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvą 2002/57/EB dėl prekybos aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 36 tomas, p. 354) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. kovo 3 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva (ES) 2016/317 (OL 2016 L 60, p. 72), 2004 m. gruodžio 1 d. Komisijos sprendimą 2004/842/EB dėl įgyvendinimo taisyklių, kuriomis remdamosi valstybės narės gali leisti teikti į rinką sėklas, priklausančias veislėms, dėl kurių buvo pateiktos paraiškos jas įtraukti į žemės ūkio augalų rūšių veislių ar daržovių rūšių veislių nacionalinį katalogą (OL 2004 L 362, p. 21), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. kovo 3 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2016/320 (OL 2016 L 60, p. 88), 2006 m. vasario 8 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 217/2006, nustatantį Tarybos direktyvų

66/401/EEB, 66/402/EEB, 2002/54/EB, 2002/55/EB ir 2002/57/EB dėl leidimo valstybėms narėms laikinai leisti prekiauti sėkla, neatitinkančia minimalių daigumo reikalavimų, taikymo taisyklės (OL 2006 L 38, p. 17), 2008 m. gruodžio 18 d. Komisijos direktyvą 2008/124/EB, apribojančią tam tikrų rūšių pašarinių, aliejinių ir pluoštinių augalų sėklų prekybą oficialiai sertifikuota elitine sėkla arba sertifikuota sėkla (OL 2008 L 340, p. 73), 2008 m. birželio 20 d. Komisijos direktyvą 2008/62/EB, numatančią tam tikras leidžiančias nukrypti nuostatas, taikomas žemės ūkio vietinių populiacijų ir veislių, kurios natūraliai prisitaikiusios prie vietos ir regiono sąlygų ir kurioms gresia genetinė erozija, patvirtinimui ir prekybai tų vietinių populiacijų bei veislių sėkla ir sėklinėmis bulvėmis (OL 2008 L 162, p. 13), 2017 m. kovo 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2017/478, kuriuo tam tikros valstybės narės atleidžiamos nuo pareigos tam tikroms veislėms taikyti Tarybos direktyvas 66/401/EEB, 66/402/EEB, 68/193/EEB, 1999/105/EB, 2002/54/EB, 2002/55/EB ir 2002/57/EB dėl prekybos atitinkamai pašarinių augalų sėkla, javų sėkla, vynuogių dauginimo medžiaga, miško dauginamąja medžiaga, runkelių sėkla, daržovių sėkla ir aliejinių bei pluoštinių augalų sėkla ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2010/680/ES (OL 2017 L 73, p. 29).“

2. Pakeičiu 9.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„9.6. Saugotinos veislės sėkla – tai sėkla, kuri:

9.6.1. išauginta iš sėklos pagal veislės palaikymo metodiką;

9.6.2. atitinka šio reikalavimų aprašo nuostatas, keliamas sertifikuotai sėklai, išskyrus mažiausio veislinio grynio reikalavimus;

9.6.3. turi pakankamą veislinį grynį;

9.6.4. išauginta kilmės rajone. Tuo tikslu Augalų genų bankas Valstybinei augalininkystės tarnybai teikia būtiną informaciją apie patvirtintus kilmės rajonus.“

3. Pakeičiu 11.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„11.3. sėklos augintojas turi licencinę sutartį dėl veislių, kurioms taikoma teisinė apsauga, užregistruotą Valstybinėje augalininkystės tarnyboje. Dokumentai dėl licencinių sutarčių registravimo pateikiami ir licencinės sutartys registruojamos Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka.“

4. Pripažįstu netekusiais galios 17–20 punktus.

5. Pakeičiu 28 punktą ir jį išdėstau taip:

„28. Oficialiajam ar įgaliotajam aprobuotojui atliekant aliejinių ir pluoštinių augalų veislinių pasėlių aprobavimą, pasėlio savininkas privalo pateikti sėklos įsigijimo dokumentus, lauko schemas, duomenis apie priešėlius, sėjomainas.“

6. Pakeičiu 29 punktą ir jį išdėstau taip:

„29. Oficialusis aprobuotojas, atlikdamas saugotinių veislių sėklinių pasėlių stebėseną, kontroliuoja saugotinių veislių sėklinių pasėlių atitiktį šio reikalavimų aprašo nuostatoms, ypač augalo veislę, saugotinių veislių sėklinių pasėlių auginimo vietą ir išaugintos saugotinos veislės sėklos kiekius.“

7. Pakeičiu 31 punktą ir jį išdėstau taip:

„31. Aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinis pasėlis turi būti apsėtas sėkla, kurios vegetaciniai tyrimai davė patenkinamą rezultatą. Saugotinių veislių vegetaciniai tyrimai turi būti atlikti siekiant nustatyti veislės tapatumą ir veislinį grynį.“

8. Pakeičiu 44 punktą ir jį išdėstau taip:

„44. Europos Komisija imasi būtinų priemonių palyginamiesiems tyrimams atlikti. Nuolatiniam augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų komitetui (toliau – Nuolatinis komitetas) Europos Komisija praneša apie tyrimų atlikimo technines priemones bei tyrimų rezultatus.“

9. Pakeičiu 48 punktą ir jį išdėstau taip:

„48. Leidžiama tiekti rinkai superelitinę, elitinę, sertifikuotą, sertifikuotą pirmos ir antros reprodukcijos ir (ar) saugotinių veislių sėklą.“

10. Pakeičiu 56 punktą ir jį išdėstau taip:

„56. Siekiant panaikinti Europos Sąjungoje kylančius laikinus bendrojo pobūdžio sertifikuotos sėklos tiekimo rinkai sunkumus, kurių kitaip negalima įveikti, vadovaujantis Europos Komisijos sprendimu gali būti nuspręsta, kad tam tikrą laikotarpį valstybė narė leidžia tiekti rinkai sėklą, priklausančią kategorijai, kuriai keliami ne tokie griežti reikalavimai, nei nustatyti šiame reikalavimų apraše, arba veislėms, kurios nėra įrašytos į Bendrąjį katalogą ar valstybių narių nacionalinius veislių katalogus, kiekiais, reikalingais tiekimo rinkai sunkumams įveikti.“

11. Pakeičiu 57 punktą ir jį išdėstau taip:

„57. Tiekėjai, tiekdami rinkai sėklą, kuriai Europos Komisijos sprendimu nustatyti žemesni daigumo rodikliai, nei šio reikalavimų aprašo 2 priede, etiketėje privalo nurodyti, kad šios sėklos kategorija atitinka žemesnius daigumo rodiklius, nei nustatyti šiame reikalavimų apraše, ir sėklos daigumo duomenis.“

12. Pakeičiu 64 punktą ir jį išdėstau taip:

„64. Saugotinos veislės sėklą leidžiama tiekti rinkai, jei laikomasi šių reikalavimų:

64.1. saugotinos veislės įrašytos į Nacionalinį augalų veislių sąrašą ar į Bendrąjį katalogą;

64.2. tiekėjai atestuoti žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

64.3. saugotinių veislių sėkla išauginta tik aliejinių ir pluoštinių augalų kilmės rajone. Tais atvejais, kai saugotinos veislės sėkla aliejinių ir pluoštinių augalų kilmės rajone dėl

aplinkos sąlygų negali atitikti sertifikuotai sėklai keliamų reikalavimų siekiant išauginti saugotiną veislių sėklą, Valstybinė augalininkystės tarnyba gali patvirtinti papildomus auginimo rajonus. Šiuo tikslu Augalų genų bankas Valstybinei augalininkystės tarnybai teikia būtiną informaciją. Papildomuose auginimo rajonuose išaugintą sėklą leidžiama naudoti tik aliejinių ir pluoštinių augalų kilmės rajone;

64.4. Valstybinė augalininkystės tarnyba informuoja Europos Komisiją ir ES valstybes apie kilmės rajonus. Tais atvejais, kai aliejinių ir pluoštinių augalų kilmės rajonas yra daugiau nei vienoje ES valstybėje, jis nustatomas bendru ES valstybių sutarimu;

64.5. Valstybinė augalininkystės tarnyba pateikia Europos Komisijai ir ES valstybėms informaciją apie siūlomus patvirtinti papildomus auginimo rajonus, kuriuose siekiama auginti saugotiną veislių sėklą, nurodytą šio reikalavimų aprašo 64.3 papunktyje. Europos Komisija ir ES valstybės per dvidešimt darbo dienų nuo šios informacijos gavimo gali pateikti klausimą svarstyti Nuolatiniam komitete ir, jei būtina, nustatyti papildomiems rajonams apribojimus ar sąlygas. Tais atvejais, kai Europos Komisija ar ES valstybės nepateikia prašymo klausimą dėl papildomų rajonų nustatymo svarstyti Nuolatiniam komitete, Valstybinė augalininkystės tarnyba gali patvirtinti papildomus saugotinos aliejinių ir pluoštinių augalų veislės sėklos auginimo rajonus;

64.6. saugotinų veislių sėklinis pasėlis ir sėklos siuntos kokybė atitinka šiame reikalavimų apraše išdėstytas nuostatas, keliamas sertifikuotai sėklai, išskyrus mažiausio veislinio grynio reikalavimus;

64.7. saugotinų veislių sėkla supilta į fasuotes ar konteinerius, kurie yra sandariai uždaryti;

64.8. saugotinos veislės sėklos siuntos fasuotė ar konteineris paženklini tiekėjo etikete, kuri atitinka šių reikalavimų aprašo 4 priedo 1.8 papunkčio nuostatas taip, kad nebūtų galima atidaryti nepažeidus ženklinimo sistemos;

64.9. tiekėjas iš saugotinos veislės sėklos siuntos fasuotės paėmė mėginį Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka;

64.10. sėklos kokybės tyrimai atlikti oficialiojoje ar įgaliotojoje laboratorijoje;

64.11. saugotina veislė tiekama rinkai tik savo kilmės rajone;

64.12. Valstybinė augalininkystės tarnyba gali patvirtinti papildomus saugotinos aliejinių ir pluoštinių augalų veislės pardavimo rajonus tais atvejais, jei papildomuose rajonuose yra panaši į aliejinių ir pluoštinių augalų kilmės rajono natūralių ar pusiau natūralių šios veislės buveinių. Patvirtinusi tokius papildomus rajonus, Valstybinė augalininkystės tarnyba turi užtikrinti, kad aliejinių ir pluoštinių augalų kilmės rajone būtų paliktas sėklos

kiekis, nurodytas šio reikalavimų aprašo 66–67 punktuose, siekiant išsaugoti saugotiną veislę aliejinių ir pluoštinių augalų kilmės rajone;

64.13. Valstybinė augalininkystės tarnyba informuoja Europos Komisiją ir ES valstybes apie papildomus saugotinos veislės pardavimo rajonus;

64.14. jei Valstybinė augalininkystės tarnyba patvirtino papildomus auginimo rajonus pagal šio reikalavimų aprašo 64.3 papunktį, nuostatos, nurodytos šio reikalavimų aprašo 64.12 papunktyje, netaikomos.“

13. Pakeičiu 67 punktą ir jį išdėstau taip:

„67. Tiekiamas rinkai visas bendras saugotinos veislės sėklos kiekis neturi viršyti 10 proc. tam tikros augalų rūšies sėklos kiekio, kiekvienais metais sunaudojamo Lietuvos Respublikoje. Tais atvejais, kai sėklos kiekio neužtenka apsėti 100 ha žemės ploto, didžiausias tos rūšies sėklos, kiekvienais metais naudojamos Lietuvos Respublikoje, kiekis gali būti padidintas iki kiekio, reikalingo apsėti 100 ha.“

14. Papildau 67¹ punktu:

„67¹. Tais atvejais, kai viršijamas sėklos kiekis, nurodytas šio reikalavimų aprašo 66–67 punktuose, Valstybinė augalininkystės tarnyba nustato kiekvienam tiekėjui leidžiamus tiekti rinkai vegetacijos sezono metu saugotinos veislės sėklos kiekius.“

15. Pakeičiu 68 punktą ir jį išdėstau taip:

„68. Tiekėjas prieš kiekvieno auginimo sezono pradžią raštu pateikia informaciją Valstybinei augalininkystės tarnybai apie žemės plotą, naudojamą išauginti saugotinos veislės sėklą, jo dydį ir jo vietą.“

16. Pakeičiu 69 punktą ir jį išdėstau taip:

„69. Lietuvos Respublikos tiekėjas per kiekvieną auginimo sezoną raštu pateikia informaciją Valstybinei augalininkystės tarnybai apie kiekvienos saugotinos veislės sėklos, tiekiamos rinkai Lietuvos Respublikoje, kiekius. Valstybinė augalininkystės tarnyba, Europos Komisijai ar kitoms valstybėms narėms paprašius, informuoja apie saugotinos veislės sėklos, tiekiamos rinkai Lietuvos Respublikoje, kiekius.“

17. Pakeičiu IX skyrių ir jį išdėstau taip:

„IX SKYRIUS REIKALAVIMAI ĮGALIOJESiems APROBUOTOJAMS

72. Įgaliotasis aprobuotojas turi teisę aprobuoti aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinius pasėlius Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka. Įgaliotasis aprobuotojas turi teisę aprobuoti tik sertifikuotos (C) arba sertifikuotos kategorijos pirmos reprodukcijos (C₁), arba sertifikuotos kategorijos antros reprodukcijos (C₂), arba sertifikuotos kategorijos trečios reprodukcijos (C₃) sėklinius pasėlius.

73. Įgaliotaisiais aprobuotojais gali būti:

73.1. fizinių arba juridinių asmenų, neužsiimančių sėklos dauginimu, samdomi fiziniai asmenys;

73.2. fizinių arba juridinių asmenų, užsiimančių sėklos dauginimu, samdomi fiziniai asmenys. Šiuo atveju įgaliotasis aprobuotojas gali aprobuoti tik tuos aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinius pasėlius, kurie auginami tik šių fizinių arba juridinių asmenų vardu, išskyrus atvejus, kai šie asmenys, prašymą dėl aprobavimo padavęs asmuo ir Valstybinė augalininkystės tarnyba susitaria kitaip.

74. Reikalavimai įgaliotajam aprobuotojui:

74.1. turėti reikiamą kvalifikaciją;

74.2. išklaudyti įgaliotojo aprobuotojo mokymo kursą ir išlaikyti egzaminą Valstybinės augalininkystės tarnybos nustatyta tvarka;

74.3. neturėti asmeninės naudos, susijusios su aprobavimo atlikimu.

75. Sėkliniai aliejinių ir pluoštinių augalų pasėliai, kuriuos reikės tikrinti, auginami iš sėklos, kurios vegetaciniai tyrimai yra atlikti ir šios kontrolės rezultatai yra patenkinami.

76. Oficialiesiems vegetaciniams tyrimams ir atitinkamais atvejais oficialiesiems sėklos laboratoriniams tyrimams dėl veislės tapatumo ir veislinio grynio patikrinimo imama dalis sėklos mėginių iš sėklos siuntų.

77. Oficialusis aprobuotojas kontroliuoja įgaliotąjį aprobuotoją:

77.1. pirmaisiais įgaliotojo aprobuotojo darbo metais oficialusis aprobuotojas privalo kontroliuoti ne mažiau kaip 10 proc. aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinių pasėlių, aprobuotų įgaliotojo aprobuotojo, antraisiais ir vėlesniaisiais metais – ne mažiau kaip 5 proc. aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinių pasėlių, aprobuotų įgaliotojo aprobuotojo;

77.2. oficialiajam aprobuotojui nustačius, kad įgaliotasis aprobuotojas tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus nustatytą aprobavimo tvarką, jam Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka turi būti laikinai sustabdoma teisė aprobuoti aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinius pasėlius ir paskiriamas atitinkamas mokymo kursas, kurį išklauses įgaliotasis aprobuotojas privalo išlaikyti egzaminą;

77.3. Jei nuo pažeidimo nustatymo dienos pažeidimas per metus pasikartoja, Valstybinė augalininkystės tarnyba panaikina įgaliotajam aprobuotojui teisę aprobuoti aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinius pasėlius. Įgaliotajam aprobuotojui panaikinus teisę aprobuoti aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinius pasėlius šiame papunktyje nurodytu pagrindu, fiziniai asmenys gali kreiptis į Valstybinę augalininkystės tarnybą su prašymu apie ketinimą vykdyti įgaliotojo aprobuotojo veiklą ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo

įgaliotojo aprobuotojo teisės aprobuoti aliejinių ir pluoštinių augalų sėklinius pasėlius panaikinimo dienos.

77¹. Valstybinė augalininkystės tarnyba užtikrina, kad nustačius pažeidimą, patikrintos aliejinių ir pluoštinių augalų sėklos siuntos sertifikatas būtų panaikintas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.“

18. Pakeičiu 83 punktą ir jį išdėstau taip:

„83. Oficialiajam mėginių ėmėjui nustačius, kad įgaliotasis mėginių ėmėjas tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė mėginių ėmimo metodikos nurodymus, jam pagal Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintą tvarką turi būti laikinai sustabdoma teisė imti sėklos mėginius ir paskiriamas atitinkamas mokymo kursas, kurį išklauseęs įgaliotasis mėginių ėmėjas privalo išlaikyti egzaminą.“

19. Papildau nauju 83¹ punktu:

„83¹. Jei nuo pažeidimo nustatymo datos pažeidimas per metus pasikartoja, Valstybinė augalininkystės tarnyba panaikina įgaliotajam mėginių ėmėjui teisę vykdyti įgaliotojo mėginių ėmėjo veiklą. Panaikinus teisę įgaliotajam mėginių ėmėjui vykdyti įgaliotojo mėginių ėmėjo veiklą šiame punkte nurodytu pagrindu, fiziniai asmenys gali kreiptis į Valstybinę augalininkystės tarnybą su prašymu apie ketinimą vykdyti įgaliotojo mėginių ėmėjo veiklą ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo įgaliotojo mėginių ėmėjo teisės imti sėklos mėginius iš sėklos siuntų panaikinimo dienos.“

20. Papildau nauju 83² punktu:

„83². Valstybinė augalininkystės tarnyba užtikrina, kad pažeidimo atveju patikrintos sėklos sertifikavimas būtų panaikinamas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.“

21. Pakeičiu 4 priedo 3.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„3.2. apskrities (siuntos formavimo vietovės) pavadinimas (santrumpa);“.